

LIBRIS

We know
books

Călător pe mapamond

Islanda

Ad
AD LIBRI

Cuprins

	Islanda, țara de gheață cu izvoare fierbinți	5
	Introducere	6
	Repere istorice	8
	Cele mai frumoase 10 locuri din Islanda	10
	Cele mai interesante 10 experiențe islandeze	12
	Aria metropolitană Reykjavík	17
	Coasta de sud-vest	39
	Coasta de vest	63
	Fiordurile de vest	81
	Regiunea nordică	93
	Regiunea sud-estică	117
	Centrul Islandei	137
	Recomandări	145
	Informații utile	149
	Index	156

Islanda, țara de gheață cu izvoare fierbinți

Introducere	6
Repere istorice	8
Cele mai frumoase 10 locuri din Islanda	10
Cele mai interesante 10 experiențe islandeze	12

Introducere

Íslanda este o insulă subarctică izolată în Atlanticul de Nord, cu o populație cât a unui oraș de provincie, concentrată în mare parte pe fâșii înguste de coastă. Stă pe un strat bazaltic de aproximativ 600 m, format în urma unei erupții vulcanice înregistrate acum circa 20 de milioane de ani, și este traversată de Dorsala Medio-Atlantică, o falie apărută prin depărtarea plăcii tectonice euro-asiatice de cea nord-americană în procesul de derivă a continentelor. În jurul acestei falii se înregistrează o intensă activitate vulcanică. Hekla, cel mai activ vulcan de pe teritoriul țării, a erupt de 5 ori în ultimii 70 de ani, iar Lakagígar a provocat cea mai mare revărsare de lavă din epoca modernă a insulei. Erupția sa din 1783-1784 a revărsat 12 km² de lavă și a eliminat cantități enorme de gaze, învăluind insula într-o păclă albăstrie care a distrus vegetația și a omorât animale și oameni. Islanda s-a confruntat apoi cu o foamete cumplită care a dus la dispariția a 20% din populație.

Subsolul fierbinte al Islandei nu este doar un blestem, ci și o binecuvântare, pentru că generează ape termale, fumarole și gheizere a căror energie este folosită pentru încălzirea locuințelor, serelor și piscinelor. Aproape jumătate din suprafața țării este ocupată de un platou deșertic, iar 12% constituită din uriașe calote de gheață care se metamorfozează permanent și împing spre marginea lor pustiuri de morene. Deoarece solul nu este fertil, islandezii s-au stabilit în zona de coastă și și-au îndreptat atenția spre ocean. „Jumătate din țara noastră este oceanul”, spune un proverb local. În prezent industria pescuitului asigură mai mult de 12% din produsul intern brut al Islandei și reprezintă 70% din exporturi.

Islanda are un climat temperat oceanic, cu ierni destul de blânde și cu veri răcoase. Curentul Golfului îi încălzește coasta sudică și sud-vestică și îi asigură o vreme mai prietenoasă decât ar fi de așteptat,

LBRIS

We know
books

dacă ținem cont de poziția geografică și de nume. Ceea ce surprinde pe orice vizitator este sărăcia vegetației de aici. În secolul al X-lea mai mult de un sfert din teritoriul Islandei era acoperit cu mesteceni albi, sălcii și scoruși. Din cauza catastrofelor naturale, defrișărilor și folosirii nechibzuite a lemnului, pentru construcții sau încălzirea locuințelor, pădurile aproape au dispărut. Abia în ultimii 50 de ani islandezii au început să devină conștienți de gravitatea lipsei copacilor și au întocmit programe de reimpădurire și delimitare a unor rezervații naturale. Lipsa pădurilor și poziția izolată în ocean influențează negativ și fauna de uscat. Dar în Islanda au fost înregistrate peste 300 de specii de păsări de apă, dintre care 70 rezidente, și peste 20 de specii de mamifere marine. Această comoară atrage aici, an de an, tot mai mulți vizitatori.

Apropierea de Cercul Polar face ca Islanda să aibă în mijlocul iernii doar câteva ore de lumină (la 1 ianuarie 3 ore și 9 minute la Ísafjörður și 3 ore și 25 de minute la Reykjavík), fapt răspunzător de tulburările afective de sezon – *skammdegisþunglyndi* –, care după unele studii afectează 3,8% din populația țării. Parcă pentru a compensa acest neajuns, islandezii au parte de fenomene extraordinare precum aurora boreală, iar în lunile iunie și iulie de soarele nocturn.

Reputația frumuseții acestor fenomene naturale și a peisajului islandez – un puzzle gigantic compus din fiorduri, vulcani activi, ghețari în continuă metamorfozare, cascade, gheizere, câmpuri aride de lavă și canioane – sunt de cele mai multe ori motivele principale pentru care mii de oameni aleg să-și petreacă vacanța în Islanda. Vor descoperi însă că această țară mai are și alte motive de mândrie – o cultură solidă și fascinantă și un stil de viață sănătos.

Islandezii vorbesc o limbă aproape identică cu cea pe care strămoșii lor, vikingii, au adus-o cu ei în secolul al IX-lea și au consolidat-o între secolele al XII-lea și al XV-lea prin faimoasele saga, unul dintre cele mai valoroase capitole ale literaturii europene. Având o astfel de tradiție literară, nu-i de mirare că islandezii iubesc

să citească și să scrie (99% rata alfabetizării) și încadrează între personalitățile naționale preferate pe scriitorul Halldór Laxness (1902-1998), laureat al Premiului Nobel în 1955. Rezultatul unei statistici recente dovedește încă o dată importanța literaturii pentru islandezi: unul din zece islandezi a scris cel puțin o carte în viață. Însă aceștia nu sunt pasionați doar de literatură. Se spune că mai mult de jumătate pictează, sculptează, au făcut sau fac parte dintr-o formație muzicală. Pentru a verifica această ultimă afirmație este suficient să petreceți o noapte în cluburile din Reykjavík în care a cântat în adolescență și Björk, cunoscuta artistă islandeză distinsă cu prestigioase premii internaționale.

Societatea islandeză s-a individualizat de foarte mult timp ca una dintre cele mai egalitare și informale societăți europene, fapt întărit și de alegerea în 1980 a primei femei președinte din lume. Pentru islandezi aceasta nu reprezenta însă o noutate. Aici femeile au fost considerate, în multe privințe, egale cu bărbații încă din epoca vikingă și și-au câștigat numeroase drepturi cu mult timp înaintea celor din restul Europei.

Indiferent cât stați în această țară, discutați cu localnicii. Veți vedea că islandezii sunt inteligenți, deschiși, politicoși, toleranți, implicați social și încrezători în faptul că o națiune cu personalitate puternică poate avea o forță și o prestanță similare celor ale unor popoare numeroase.

Islanda, în cifre

- Suprafața țării: 103.000 km²
- Populația Islandei: 319.500
- Populația Reykjavíkului: 119.500
- Populația ariei metropolitane Reykjavík: 201.500
- Speranța de viață: 78,7 de ani (bărbați) și 82,6 de ani (femei)
- Numărul turiștilor (2008): 472.500
- Prefix telefonic: +354

Repere istorice

330 d.Hr.

Exploratorul grec Pytheas menționează existența unui teritoriu aproape de „capătul lumii”, la șase zile și nopți de navigat din Britania.

795

Scieri istorice susțin că pe insula Papey, situată la 10 km de coasta estică a Islandei, se stabilește o comunitate de eremiți irlandezi.

850

Rătăcindu-se în drumul spre Insulele Faroe, vikingul Naddoður descoperă Islanda și o numește Snæland (Țara Zăpezii).

871+/-2

Colonistul norvegian Ingólfur Arnarson ajunge pe țărmul sud-vestic al țării și își întemeiază o fermă în golful în care se află astăzi Reykjavik, devenind astfel fondatorul Islandei.

930

La Þingvellir este înființat Alþingi, Parlamentul Islandez, considerat cel mai vechi parlament din lume.

999

Leifur Eiríksson descoperă Vinland (Lumea Nouă), continentul nord-american.

1000

Din rațiuni politice, islandezii hotărăsc să renunțe la religia păgână și să se convertească la creștinism.

1120+

Învățăutul Ari Þorgilsson (Ari Fróði) redactează o istorie a țării de la întemeiere până în secolul al XII-lea, punând bazele saga, gen de scriere care va cunoaște în secolul următor o adevărată epocă de aur.

1262

La sfârșitul Sturlungaöld, o perioadă de aproximativ 40 de ani de conflicte interne violente, Alþingi depune jurământ de credință față de Regatul Norvegiei.

1397

După înființarea Uniunii de la Kalmar, Islanda trece de sub autoritatea Coroanei Norvegiene sub cea a Regatului Danez.

1402

Svarti dauði (Moartea Neagră) distruge aproape jumătate din populația țării.

1541

În urma constrângerilor exercitate de Danemarca, Alþingi confirmă trecerea de la catolicism la luteranism.

1550

Ultimul episcop catolic, Jón Arason este executat la Skálholt împreună cu cei doi fi ai săi.

1602

Danemarca își impune monopolul asupra comerțului islandez, fapt care duce la ruinarea economiei și așa insuficient dezvoltate.

1662

Este semnată decizia prin care Islanda devine oficial parte a Regatului Danez.

sec. XVIII

Populația Islandei este decimată de cea mai mare calamitate de natură vulcanică pe care a înregistrat-o istoria modernă a țării - erupția Lakagígar (1783-1784).

1786

Reykjavík dobândește statutul de oraș.

LBRIS

We know books

1800

Printr-un decret al Coroanei Daneze, Parlamentul Islandez este desființat.

1870+

Un număr mare de islandezi migrează în Canada și Statele Unite în căutarea unei vieți mai bune.

1874

Regatul Danez recunoaște prima constituție a Islandei și îi conferă Parlamentului puterea deplină, după ce din 1845 acesta fusese recunoscut doar ca autoritate consultativă.

1854

Danemarca renunță la monopolul asupra comerțului islandez.

1904

Islandei i se recunoaște dreptul de a se autoguverna. Hannes Hafstein devine prim-ministru și Ministrul Islandei în Cabinetul Deuntzer din Danemarca.

1913

Prima și singura cale ferată din Islanda este dată în folosință între Öskjuhlöð și Reykjavík.

1918

Printr-un act aprobat prin referendum, se realizează o uniune personală între Islanda și Danemarca.

1922

La doi ani după ce femeile din Islanda primesc drept de vot, o femeie este aleasă în Alpingi.

1940

În aprilie, după ce Danemarca este ocupată de naziști, Islanda îl alege pe Sveinn Björnsson ca guvernator. Refuză intrarea în război, dar o lună mai târziu țara este ocupată de trupele engleze. În anul următor acestea vor fi înlocuite de trupe americane.

1944

Islanda renunță la Uniunea cu Danemarca și în urma unui referendum se proclamă Republică. Sveinn Björnsson este ales președinte.

1946

Islanda devine membră ONU.

1949

Alpingi decide ca Islanda să fie membru fondator al NATO cu condiția de a nu trebui să participe la operațiuni de ofensivă.

1951

Islanda semnează un acord cu SUA care se angajează să-i asigure securitatea internațională în schimbul folosirii bazei militare de la Keflavík.

1955

Scriitorul islandez Halldór Kiljan Laxness obține Premiul Nobel pentru literatură.

1975

În urma Războiului Codului, Islanda și-a mărit apele teritoriale la 200 de mile marine.

1980

Vigdís Finnbogadóttir devine prima femeie din lume aleasă șef de stat.

1986

Președintele american Ronald Reagan și liderul sovietic Mihail Gorbaciov se întâlnesc în cadrul unui summit la Reykjavík.

2006

Baza militară americană NATO de la Keflavík este închisă și pentru prima dată, pe teritoriul țării, nu se mai află nicio putere străină.

2010

Islanda este afectată grav de criza financiară mondială începută în 2007.

Cele mai frumoase 10 locuri din Islanda

Parcul Național Þingvellir ➤ 47

Pe malurile râului Öxará, care și-a săpat albia în lava revărsată de vulcanul Skjaldbreiður, se află Parcul Național Þingvellir, un loc cu o valoare simbolică imensă pentru islandezi, dar și un loc de o excepțională frumusețe naturală, situat pe Dorsala Medio-Atlantică.

Bláa Lónið (Laguna Albastră) ➤ 45

Una dintre minunile Islandei, Bláa Lónið este o lagună artificială în mijlocul unui câmp de lavă, cu o apă termală de un albastru aproape ireal. Datorită apei cu o compoziție chimică unică, nămolului alb cu proprietăți terapeutice, precum și numeroaselor tratamente care se pot face aici, Condé Nast Traveller a inclus-o în topul primelor zece spa-uri din lume.

Geysir ➤ 49

Chiar dacă Geysir – uriașul gheizer care a dat numele impresionantelor fântâni arteziene de origine vulcanică – erupe în ultima vreme destul de rar, parcul geotermal din Haukadalur nu trebuie ratat, deoarece oferă un

spectacol unic: izvoare reci și calde, ochiuri de apă în culori neobișnuite, fumarole și vulcani noroioși și mai ales câteva gheizere care erup cu regularitate.

Parcul Național Skaftafell ➤ 132

Ghețari și vulcani, cascade străjuite de coloane bazaltice sculptate cu scrupulozitate de râuri vijelioase, lacuri glaciare albastre pe care plutesc aisberguri, canioane stâncoase și ravine înverzite, piscuri solitare, arcade gigantice de gheață și morene, plante și păsări rare – toate acestea alcătuiesc peisajul inconfundabil al unuia dintre cele mai frumoase parcuri naționale din lume.

Lacul Mývatn ➤ 110

Format acum aproximativ 2.300 de ani, în urma unei erupții vulcanice foarte puternice, petrecute la granița plăcilor tectonice euroasiatică și nord-americană, acest lac se remarcă printr-un biotop unic, dar și prin particularități geologice rare, precum pseudocratere și formațiuni de lavă bizare.

LBRIS

We know
books**Parcul Național Jökulsárgljúfur**

► 114

Puține parcuri naționale se pot mândri cu un peisaj la fel de spectaculos ca al Parcului Național Jökulsárgljúfur care cuprinde sinuosul canion al Jökulsá á Fjöllum, uriașa moșie Ás și canionul Ásbyrgi, despre care se crede că ar fi capitala *huldufolk* (oameni invizibili).

Landmannalaugar ► 55

Această rezervație naturală situată la jumătatea distanței dintre vulcanii Hekla și Lakagígar este bine-cuvântată cu cele mai uimitoare peisaje din Islanda: munți colorați în gri, verde și roșu, lacuri albastre formate în cratere vulcanice, izvoare fierbinți, pajiști ascunse printre platouri nesfârșite de lavă, cascade și peșteri de gheață.

Bórsnörk ► 56

Rezervația bórsnörk (Pădurea zeului Thor), încercuită de munți, ghețari și râuri glaciare, este una dintre minu-

nile naturale ale acestei țări. Istoriile cu elfi și troluri din mitologia islandeză își găsesc cadrul perfect în peisajul straniu și copleșitor de aici.

Dettifoss ► 113

Într-o dimineață senină, Dettifoss, cea mai cunoscută cascadă din țară și a doua ca debit din Europa, oferă un spectacol hipnotic: printr-o perdea de stropi în care razele soarelui formează curcubeu se vede un torent uriaș de apă care se prăvălește vruind într-un canion întortocheat.

Akureyri ► 104

Numit adesea Capitala Nordului, Akureyri este un oraș modern și dinamic, cu suficiente atracții pentru a vă acapara 3-4 zile: muzee, galerii de artă, case vechi, magazine interesante, restaurante rafinate și cafenele șic. Dacă mai luați în calcul și faptul că este un punct de pornire ideal pentru explorarea regiunii nordice, veți vedea că merită cu prisosință inclus în acest top.